

ТИЖНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - **TRIDENT**
UKRAINIENNE

Число 20 (524) Рік вид. XII. 17 травня 1936 р. Ціна 1 фр. 50. Prix 1 fr. 5

Париж, неділя, 17 травня 1936 року.

«Найперша, найбільша і найширше розповсюджена загроза — це без сумніву комунізм у всіх його силах і в усіх його виявах». Такі слова знаходимо в промові Папи Пія XI під час одкриття світової виставки католицької преси. Не переказуємо тут усього змісту цього надзвичайного звернення голови католицької церкви не тільки до присутніх на святі високих духовних достойників, послів ріжних держав та інших видатних осіб, але й до всього світу. Читачі знають його з газет.

Глибоке розуміння самої суті цієї страшної загрози для усталеного ладу й миру всього світу, гостра пересторога перед кривавою небезпекою, що її силується роздмухати червона Москва, широкими хвилями розійшлися з Ватикану всіма усюдами.

А слова ті, особливо авторитетні із таких уст, ще більшої ваги набувають на тлі майже загального признання совітів, загравання з ними, а то й простісенько запобігання їхньої ласки, яке ми помічаємо часто останнім часом в дипломатії великих навіть держав.

До голосу св. Отця прислухаються мільйони вірних. З ним мусять рахуватися всі.

В цьому твердому і рішучому виступі Папи проти всесвітніх паліїв наші позиції, добре всім відомі, знаходять велике моральне зміцнення.

Нехай голос наш, що не переставав і не перестає остергати Європу перед жажливою примарою, яка встає із Сходу, — голос емігрантів, — зостається голосом, що кличе в пустелі. Та невже-ж світ зостанеться глухим на слова перестороги з уст римського первосвященника ?

Вшанування св. пам'яті Симона Петлюри на десятиліття Його смерті в Парижі

В програмі урочистого святкування в Парижі дня десятиліття смерті святої пам'яті Симона Петлюри зайшли де-які зміни з огляду на те, що в неділю, 24 травня, не можна відправити, як то було оголошено, заупокійної служби Божої в Українській Православній Церкві: парафія бо наша, не маючи власної, користується звичайно для відправ церквою старо-католицькою з ласкового дозволу її настоятеля, який, постійно перебуваючи в Голандії, саме того дня дня приїздить до Парижа правити літургію.

Отже, Рада Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі подає до загального відома такий порядок урочистого святкування сумного дня десятиліття смерті нашого Вождя.

В неділю, 24 травня, о годині 12-ій 30 хвилин урочиста панахида в Грецькій Православній Церкві (7, rue Georges Bizet, Paris 16, метро Alma).

О год. 14 покладення вінків на могилі С. Петлюри і літія на кладовищі Монпарнас.

О год. 16-ій 30 хвилин жалібна академія, присвячена світлій пам'яті Симона Петлюри.

Того-ж дня має відбутися вперше удекорування б. вояків армії УНР хрестом Симона Петлюри.

* * *

Самого дня смерті, в понеділок 25 травня, о год. 10-ій 30 хвилин, заупокійна служба Божа в Українській Православній Церкві (96, Bd. Auguste Blanqui, метро Glacière).

О год. 14-ій 35 хвилин — година смерті св. пам. С. Петлюри — панахида на Його могилі на кладовищі Монпарнас.

В неділю, 24 травня, в Українській Бібліотеці ім. Симона Петлюри розпочинається виставка предметів, зв'язаних з Його життям і смертю.

Наші громадські організації в Парижі прилучаються до заходів Ради Бібліотеки для достойного одсеяткування сумної річниці.

Кожий українець повинен зпричинитися до будови пам'ятника Симонові Петлюрі — Української Бібліотеки Його імені в Парижі.

Під час жалібних академій в десяту річницю Його смерті та на панахидах за спокій Його душі влаштовуйте збірки на той Йому пам'ятник.

Листи з Далекого Сходу

XIII.

В минулому листі ми познайомили наше громадянство з частиною тієї роботи-пропаганди, що її веде харбінська українська колонія. Ця пропаганда направлена в основі до розбудження й поглиблення національної свідомости українців м. Харбіна, проти большевизму та комунізму, але тако-ж і проти того впливу, що має московська пропаганда на наших, так званих, етнографічних українців. Не завжди маємо до діла з людьми, що служать нашим національним ворогам лише «з-за лакомства нешасного»: багато ще робить це з-за несвідомости, а почасти з-за звичайнісінького страху. Росіяне зуміли пролізти в Харбін у всі установи, захопити в свої руки багато важливих позицій, і, як правило, коли ходить про українців, не рахуються з вимогами моралі, добросовістности чи з правдою. Тому боротьба з їхніми впливами річ не легка, а часами так просто і небезпечна.

І все-ж завзята впертість, з якою відстоюють українці свої позиції в Харбіні, дає певні наслідки, хоч далеко не такі, яких хотілося б досягти. Часами, однак, українці тістають собі поміч зі сторони.

До такої допомоги, морального характеру, треба віднести дуже велику статтю про Україну, що її на протязі 11 днів, од 29 січня до 9 лютого с. р., містив харбінський японський часопис японською мовою «Харбін Нічі-Нічі Сімбун» під назвою «Українське питання має важливий характер».

Далеко не з усім в цій статті можна погодитися; не скрізь автор, що себе не назвав, добре орієнтується в справі; часами переплутує факти, але важно, що японський часопис знайшов необхідним з цієї статтею виступити, що саме питання трактується ним дуже солідно, в повну протилежність до того, як це робить тако-ж японський часопис, але російською мовою видаваний, знане вже нам «Харбинское Время».

З огляду на безсумнівну цікавість цієї статті для всього нашого громадянства, ми дозволимо собі подати її докладний зміст та процитувати довші, найхарактеристичніші місця.

Автор починає з аналізу політики Німеччини та її експанзії на Схід. Стремління Німеччини на Схід СССР протистоєв Локарнський договір, але його не підписали ні Польща, ні Німеччина. Це страшно налякало СССР, страх якого збільшився після того, як року 1934 Німеччина підписала з Польщею пакт про ненапад і тим втягла її в свою орбіту.

Оповідаючи про те, що Німеччина та Польща ніби-то підписали особливий таємний договір, автор говорить: «Українське питання в самий останній час стає питанням міжнародного характеру. Воно й у совітському союзі виходить по-за рямці лише внутрішнього значіння й перетворюється в міжнародне. У зв'язку з цим політика держав Європи у відношенні до совітського українського правительства змінюється відповідно до міжнародного становища українського питання».

Як-же сталося, що це питання, вишло на чергу дня? Автор говорить: «Україна чи, як її звали, Мала Росія ще за часи царського правительства була охоплена ідеями самостійности. Українські народники не задовольнялися одержанням лише самоврядування, вони жагуче бажали одержати самостійність. Під час війни партія, що стреміла до самостійности, й партія, що стреміла до самоврядування, для осягнення своїх цілей— енергійно проявляли свою діяльність». Далі вказується на роль Німеччини та Австро-Угорщини в українському рухові. при чо-

Цього місяця десята річниця смерті бл. пам. Симона Петлори.

Вшануймо достойно пам'ять національного героя.

му значіння Німеччини в українських справах за часів минулої революції занадто підкреслюється та перебільшується.

«Німеччина, — говориться в статті — із російських полонених організувала окремі українські військові частини, пропагуючи серед них антиросійські ідеї й таким чином український рух за самостійність розвинувся. Будучи розпропагандованими, ці військові частини зробили революцію в Росії».

Дуже довго та багато говорить автор про розвиток подій на Україні в 1917 році, належно оцінюючи роллю в них бл. пам'яті С. Петлюри.

Потім трохи плутано говорить автор про дальніший розвиток українського самостійницького руху. Подаючи досить докладно цифрові дані та вказуючи на розміщення нашого населення в різних країнах, автор говорить: «Українці незадоволені совітським устроєм і дуже багато українців приймають активну участь у боротьбі проти совітської влади. Багато активістів мешкає в Польщі, вони мають свій зв'язок із своїми сторонниками, що живуть у совітському союзі. Вони продовжують свою активну діяльність за самостійність України й сподіваються скинути владу совітів».

Але чому ССРСР так чіпляється за Україну? Тому, що «70 відс. всієї промислової продукції в союзі дає Україна. Крім того, Україна дає 30 відс. всієї продукції союзу в царині огородинства, садівництва та пшениці і 70 відс. буряків. Україною кормиться ССРСР. Україна доставляє пшеницю для вивозу за кордон, дає можливість правительству ССРСР збалансувати розрахунки по зовнішній торгівлі. Коли трапляється, що на Україні неврожай, то питання харчування негайно приймає гострий характер і плани зовнішньої торгівлі порушуються... Як що Україна відділиться від ССРСР, в ССРСР виникне економічний прорив... Короче кажучи, Україна являється життям та смертю совітського правительства».

Тому «боязнь загубити Україну викликає у совітського правительства розстрій нервів».

Що-ж робить совітське правительство, щоб утримати Україну за собою? Наводиться досить докладна історія «українізації», впливи, які вона мала на Україні й серед еміграції, та найбільшчі наслідки її. Говорячи потім про еміграцію автор каже: «Але петлюрівці в Польщі та Румунії продовжують свою антисовітську кампанію».

Так було до 1931 року, коли було заведено «колхозацію». Це одразу призвело Україну до голоду.

В той-же час на Україні почалася зміна комуністичних провідників, ще більша нагінка на все українське, навіть українську комуністичну партію. На Україні настав голод. Розповідається далі про організацію протестів і про те, що з того часу українське питання ніби, знову стало цікавити Німеччину. В 1933 р. в листопаді московські керівники комуністичної партії знову змінили напрям політики що-до України, при чому на цей раз було постановлено, що

- 1) «Український самостійницький рух визнається незвичайно небезпечним для совітського правительства;
- 2) не дозволяються прояви українського націоналізму в царинах виховання, літератури та театру.
- 3) між столицею УСССР Києвом та Харьковом і Москвою встановлюється тісний зв'язок.
- 4) що-до українців, які мешкають у Польщі, то постановлено відмовитися від думки притягти до себе симпатії інтелігенції».

Але й ця політика знову міняється в залежності від міжнароднього становища та явного провалу «колхозації».

Передаючи основні напрями найновішої совітської політики на Україні, автор спиняється на відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові в Харькові та на постанові збудувати тако-ж пам'ятник національному українському поетові в Києві. На його думку, обидва ці факти знаходяться

в протиріччі з новою політикою совітського правительства, яка полягає в тому, щоб «подавити національний рух до самостійности».

Стаття ця незвичайно важна в місцевих харбінських умовах. Важна тому, що виразно підкреслює, що український самостійницький рух не видумка окремих одиниць, а рух усього українського народу, як в СССР, так і скрізь закордоном.

В наших харбінських умовах ця стаття — велика моральна підтримка, бо наші «брати», де тільки можна, скрізь поширюють думку, що ми, українці, коли й не большевики, то гальмуємо їм організацію єдиного протибольшевицького фронту. Думка, розуміється тенденційна та направлена до знищення ненавистного їм українського руху на Далекому Сході.

Згадану статтю в «Нічі-Нічі» треба вважати першою публічною спробою японською розглядати українське питання поважно.

Ткач-Олійник.

Український Незалежний Театр у Парижі

Закінчення сезону Українського Незалежного Театру в Парижі під орудою п. П. Шмалія дає нам можливість зробити підсумки його роботи і висловити де-які думки на майбутнє.

Протягом минулого сезону Український Незалежний Театр виставив «Наталку Полтавку», двічі «Запорозький клад» і двічі-ж «Запорожець за Дунаєм». У відповідний час ми спинялися на окремих виставах і вказували на деталі позитивні й негативні, які вбачали в постановці, виконанні й трактуванні п'єс; тут хочемо охопити роботу театру загалом.

Загалом театр мав протягом сезону значний мистецький успіх, який треба приписати не самим п'єсам, які є старими, не пишності постановки, яка, розуміється, в емігрантському становищі не можлива, не навіть цілій трупі, склад якої часто мінявся і не міг скласти строго-організованого ансамблю, але найбільше волі його керовника і кільком постійним артистам, які прекрасно грали і тим притягали публіку, яка в свою чергу показала, що вона любить український театр і музику, що її притягає рідний колорит, рідний етнографізм, якого вона не може мати навкруги з самої суті речі.

Отже так розуміючи ту роботу і той успіх, який Незалежний Український Театр в Парижі мав, думаємо, що не праві ті рідні критики, які вимагали від нього, щоб він став театром модерним, театром шукання і театром винаходів.

На наш погляд, Український Незалежний Театр в Парижі мав безперечний успіх іменно через те, що всього того не робив, а робив те, що дійсно потрібно й необхідно в Парижі українському глядачеві.

Готуймося до достойного вшановання світлої пам'яті національного героя в день десятиліття його смерті.

Петро Шмалій

Режисер Українського Незалежного Театру в Парижі

А потрібно йому тут найбільше хоч би ілюзії українського реального життя, бо його заїдає і заливає чуже, велике, як море, культурне й удосконалене артистичне і всяке інше життя.

Перейти українському театрові у Парижі на модерне, стати театром шукань на чужині, значить давати щось абстрактне, конкурувати з інтернаціональним. Думаємо, що було б це і великою психологічною і артистичною помилкою в паризьких умовах. Нам здається, що він найбільше зробить користі, коли буде тим, чим він є: національним театром українського спочинку і української атмосфери, театром пропаганди українського буття, сила реальності якого вдає і на віддаленні часу, і на віддаленні простору.

Група артистів Українського Незалежного Театру в Парижі в «Запорожці за Дунаєм»

Достойно оцінюючи значну роботу Українського Незалежного Театру в Парижі, і особливо організаційний і артистичний талант його керівника, що поклав стільки зусиль і праці, бажаємо йому дальших успіхів на тій дорозі, яку він собі вибрав і яка одна є творчою і корисною тут у Парижі.

І. З.

З життя й політики

— Роль молоді в сучасній Україні. — Комсомольський з'їзд. — Совітська влада і совітська молодь. — Совітська молодь і еміграція.

Цей наш огляд присвячуємо тій самій темі, якій було присвячено тако-ж і попередній наш огляд — темі про совітську молодь і комсомол.

Замість пояснення, через що ми приділяємо таку увагу цій темі, спиняючися на ній вже вдруге, подаємо кілька цифр. Цифри ті взяті з промови Постишева на IX з'їзді комсомолу України, що відбувся на початку квітня с. р. В 1931 році на Україні було 69.000 студентів «вузів», в тому числі 20.000 комсомольців, тепер їх 100.000, з того 40.000 комсомольців. Серед 130.000 учителів України більше половини це — молодь, з них 30.000 (25 відс.) комсомольці. Серед 58 режисерів тридцяти

театрів України 21 чоловік молоді, яка висунулася в останні п'ять років. Серед 310 членів союзу письменників України молоді до 27 років 114 чоловік. В 1930 році молоді до 23 років серед робітників української промисловості було 213 тисяч чоловік, тепер її 485 тисяч, по-над 30 відс. цілого числа робітників. Жіночої молоді в промисловості України в 1930 році було 46 тисяч, тепер 186 тисяч. Між інженерно-технічними робітниками України в 1930 році було молоді до 23 років коло 3.000, тепер 12.500. За даними 110 вибіркового дослідів моторово-тракторних станцій України 52 відс. трактористів, комбайнерів, механіків, агрономів, машиністів і бригадирів тракторних бригад була молоді до 25 років. За даними вибіркового дослідю 1.000 колхозів України 26 відс. всіх голів і членів правління колхозів, бригадирів, польоводів і ланкових—молодь до 25 років, при чому з неї 65 відс. комсомольці.

Думаємо, що самих лише поданих цифр вистачить для того, щоб виправдати наше зацікавлення темою про совітську молоді. Перебуваючи ось уже шістьнадцятий рік на еміграції, ми не завжди здаємо собі справу з тих колосальних змін, які відбулися за цей період на Україні. Часто пристосовуємо до України старі схеми, мислимо про неї старими категоріями. Наведені цифри яскраво й виразно підкреслюють, що за часів нашого перебування закордоном на Україні на громадську арену виступила нова генерація, що вона в значній мірі вже визначає напрям і зміст сучасного українського життя. Недалекий уже час, коли повеснна й пореволюційна генерація стане основним і головним чинником, який буде формувати шляхи дальшого нашого національного розвитку. Через те питання про совітську молоді має для нас спеціальний інтерес і мусять притягати як найпильнішу нашу увагу. Бо проблема совітської молоді уже тепер в значній мірі є тотожною з проблемою, чим є сучасна совітська Україна.

* * *

11-23 квітня с. р. з належною урочистістю й декоративністю відбувся X загально-союзний з'їзд комсомолу. Пого попередили з'їзди комсомолу по окремих «республіках», зокрема Іх з'їзд комсомолу України. Ввесь ритуал совітських з'їздів на комсомольському конгресі було виконано й додержано з особливою підкресленістю. На конгресі був Сталін, купно з усім совітським Олімпом. Були нескінчені овації на адресу Сталіна й низка промов, видержаних у тоні найбільшого приниження і улесливості. Аранжування з'їзду мало показати, що між совітською молодію і совітською верхівкою є найінтимніший контакт і найдалі йдуче довір'я. Воно мало ствердити, що Сталін серед совітської молоді має непорушний авторитет, глибоку пошану і щирю любов. Але проте, коли абстрагуватися від усієї цієї декоративної сторони з'їзду і вглянутися в зміст і напрям конгресових праць, перебіг з'їзду свідчить, що між керуючою верхівкою і масами совітської молоді зовсім не панують ті ідилічні відносини, як це хотять показати совітські провідники.

Питання про опанування й підпорядкування молоді певній ідеології є в значній мірі питанням школи. Та держава, яка має належно поставлену школу, забезпечену відповідним досвідченим педагогічним персоналом, може мати надію, що вона свою молодіу генерацію виховує в тому напрямі, який відповідає інтересам державної рації.

Комсомольський з'їзд в своїх резолюціях, в докладах і виступах окремих делегатів ствердив цілком незадовольняючу постанову совітського шкільництва. Там самим він ствердив, що та наймогутніша й дійсна зброя, яку має совітська держава і комуністична партія, не використовується в належній спосіб. Зміст резолюції про роботу комсомолу в нижчій і середній школі знаменує собою скандал, ще незваний до цього часу в літописах совітської державности. Резолюція починається повторенням постанови ЦК ВЛПБ з 5. ІХ. 1931 року, яка характеризує стан совітської школи в таких виразах: «навчання в школі не дає вистачаючо-

го запасу загально-освітніх знань і незадовольняюче розв'язує завдання підготовки до технікумів і високої школи цілком письменних людей, що опанували основи наук (фізика, хемія, математика, рідна мова і інші) ».

Чотири з половиною роки тому керуюча совітська установа, охарактеризувавши в наведених вище виразах стан совітського шкільництва, намітила ряд заходів для його поліпшення, які мали бути переведено в негайному порядку. За цей час совітська влада встигла здійснити другу п'ятилітку, змогла осягти найрізніших рекордів, але не змогла ні на йоту поліпшити стану свого шкільництва. В 1936 р. йому дається та сама характеристика, що і в 1931, і обидві ці характеристики виходять з високо авторитетних офіційних джерел. Подібного офіційного признання повної безвладности і безрезультатности совітських реформаторських заходів ми не пригадуємо.

Резолюція комсомольського з'їзду, схарактеризувавши сумний стан шкільництва, вбачає причини його в таких обставинах: 1) в цілому ряді виданих стабільних підручників допускалися грубі помилки; 2) серед учителів були великі кадри учителів мало підготовлених; 3) школи, особливо сільські, не були достатнє забезпечені шкільними підручниками, приладдям і папером («Правда» ч. 113 з 23. 4). Думаємо, що причину сумного стану совітського шкільництва виложено тут не повно, що зв'язані вони з загальними основами совітської системи. Проте в кожному разі й поданих в цій резолюції причин вистачить, щоб сказати, що при наявності їх совітська школа на оформлення характеру і світогляду молоді могла мати лише обмежений вплив.

Другий засіб, який мала в своєму розпорядженні совітська влада для впливу на молодь, був комсомол. Той матеріал, який подано було на з'їзді, так само стверджує, що цей засіб впливу було використано в обмежених і невистачаючих розмірах. Не спиняємося докладніше на цьому матеріалі і обмежимося лише його загальною характеристикою. Надто бо одноманітні й тотожні відомості подавалися з різних місцевостей і районів. Подані на з'їзді дані свідчать, що для належної постановки справи виховання й організації молоді не вистачало людей; організації комсомолу раз-у-раз обмежувалися лише формальним виконанням поставлених завдань, переведенням ударних кампаній, звертали, відповідно директив, які тепер визnano недоцільними. багато уваги на роботу на виробничому фронті. На виховання й оформлення світогляду молоді присвячувалося дуже мало уваги.

В результаті совітську молодь було в значній мірі залишено самій собі. Виховувала й оформляла її світогляд в першій мірі безпосередня совітська дійсність, переповнена суперечностями між тими нормами, які висуває влада, й практикою їх переведення. А совітська дійсність така, якою вона справді є, не могла й не може виховати любови до пануючого режиму, почуття віданости й любови до Сталіна. На совітську молодь впливала і впливає та різнобарвна мішанина дореволюційних і пореволюційних понять, традицій і звичок, які переплітаються й конкурують в сучасному совітському житті. Не зважаючи на урочисті конгресові заяви про повну єдність між старшим совітським поколінням, яке стоїть при кермі, і совітською молоддю, ряд статей, що з'явилися в совітській пресі в останні місяці перед з'їздом, свідчить, що керуюча верхівка розуміє, що між нею й молоддю фактично дійсного порозуміння не існує. І керуюча верхівка змагається себе забезпечити від усяких несподіванок. На з'їзді було прийнято новий статут і програм комсомолу. На обговоренні його ми спинялися попереднього разу. Молоді ставлять в обов'язок в першу чергу учитися. Перед нею закривають шлях життєвої кар'єри, утруднюючи перехід з комсомолу до комуністичної партії. Рецепти, які дає для молоді керуюча верхівка, до певної міри нагадують ті порядки, які за царського режиму давали офіційні чинники студентству: студенти мусять вчитися, а не займатися політикою.

* * *

Керуюча совітська верхівка має певні почуття резерви до своєї молоді. Її не переконують ті вияви прислужництва і підлизництва, які за совітських умов не могли не розцвісти пишним квітом серед тих представників молоді, які за всяку ціну хотять зробити кар'єру. Вона розуміє, що ці вірнопідданчі заяви не характеризують настроїв цілої молоді, що серед її загалу існують течії опозиційні й негативні для існуючого режиму.

Чи можна зробити з цього той висновок, що серед совітської молоді існують ті кадри, які мають спільну мову з нами, політичною українською еміграцією? Ми б боялися давати категоричну відповідь на це питання. Думаємо, що різниця умов, в яких росте й виховується совітська молодь, і в яких росли й виховувалися ми, різниця сучасного совітського оточення і нашого теперішнього закордонного, нарешті різниця віку величезної більшості еміграції і совітської молоді — все це є і будуть моменти, які утруднюють і будуть утрудняти порозуміння між нами і ними. Але з другого боку, існують моменти, які промовляють за можливість нав'язання між нами і кадрами української совітської молоді контакту і порозуміння. За це промовляють — наша спільна національна приналежність, спільне національне почуття, спільна реакція на утиск і гноблення нашої нації. Буде залежати багато і від нас самих, як укладуться відносини між нами і ними. Не закриті й закордоном для нас можливості скласти уявлення про те, що діється на Україні, здобути матеріал для того, щоб зрозуміти ті процеси, що їх переживає нація. Чим менше будемо ми відчужені від реальної України, тим легше буде нам знайти шляхи для порозуміння з тими, що творять тепер там реальне українське життя.

В. С.

З преси

12 травня в першу річницю смерті творця сучасної Польщі і першого її маршала Ю. Пілсудського в глибокій пошані перед його світлою пам'яттю схилилися не тільки земляки його, але й ми, бо в історію збройної боротьби України за самостійність квітневим договором і походом на Київ вписано ім'я нашого славного союзника, прихильника визвольних змагань поневолених народів.

«Biuletyn Polsko-Ukraiński» (ч. 19) з 10 травня с. р. в статті, присвяченій сумним роковинам, згадує :

«Я переконаний, — заявив Маршал Пілсудський Голові Українського Громадського Комітету Олександрові Федакові року 1921, — що тільки тісний зв'язок по-між вільною Польщею і вільною Україною може забезпечити спокій на Сході і добрий розвій обох братніх народів. З свого боку я старався досягти того, але стрілка на годиннику історії спинилася за 5 хвилин до 12-ої, і година вашого визволення, ще не вибила. Та маю надію, що то незабаром наступить, і того зичу вам од широго серця».

**В день 25 травня зробімо пожертву на монумент С. Петлюри —
— Бібліотеку Його імені в Парижі.**

Навівши ті слова, повні переконання й віри, такі характерні для світогляду і діяльності покійного Маршала, журнал закінчує:

«Стрілка на історичному годиннику добігає години 12-ої. П'ять хвилин перед дванадцятою, про які говорив Маршал Пілсудський року 1921-го, минають у швидкому темпі. Тому-то в першу річницю смерті Юзефа Пілсудського, яку з пієтизмом шанує ціла Польща і яка знаходить глибокий відгук в громадянстві українським, годиться пригадати повні історичного змісту слова Його про проблему українську».

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі

й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9)
відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю — 2-6.

При Бібліотеці Музей С. Петлюри.

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з різних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

Марки пам'ятні на десятиліття смерті Головного Отамана С. Петлюри випустив Комітет по вшануванню Його пам'яті. Марки трьох сортів. Ціна комплекту у Франції — 4 фр. Набувати можна в Редакції «Тризуба», в Українській Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі (41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9) та в українських організаціях.

Батьківський Комітет Української Дитячої Школи в Біянкурі

вдариваючи виставу на користь своєї школи просить ласкаво артистів аматорів допомогти провести цей намір в життя.

Зголоситися просять на адресу голови Батьківського Комітету
п. Барана: 40, rue de Meudon. Billancourt.

Розкішне Видання Українського Мистецького Гуртка «Спокій» у
Варшаві

«Дереворити»

Видбиті з оригіналів праць В. Васильовського. Н. Тимченко. П.
Хасевича і П. Холодного.

Ціна 3 зол. 50 гр. без пересилки.

Замовлення адресувати: Український Мистецький Гурток «Спокій».
Czerniakowska 204, m. 25. Warszawa. Pologne.

Хроніка

З життя укр. еміграції.

У Франції

З життя Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі.

— Сторінка бібліофіла. Професор Андрій Яковлів з Праги подарував Бібліотеці цікаву книжку: *Regni Poloniae regionumque omnium ad id pertinentium novissima descriptio, urbium potissimum icones elegantissimas et deliniationem hujus regni geographicam oculis subjecens, studio Andreae Cellarii, Gymnasii Hornani Rectore. Amstelodami Jansonium Valkenier. Anno 1659.*

Шановному жертводавцеві — щиро спасибі.

— Представництво у Польщі. Рада Бібліотеки подає до загального дідома, що представником Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі на Варшаву і Польщу, за винятком тих місць, де вже є представники Бібліотеки, являється п. Іван Липовецький — *Czerpiakowska 204, m. 25. Warszawa.*

Рада Бібліотеки всі пожертви у Польщі просить направляти на ім'я її представників.

* * *

За місяць квітень р. 1936 Бібліотека дістала пожертви книгами та іншими річима від таких осіб та організацій: 1) п. І. Карбовського з річей покійного Наказного Отамана О. Осецького 4 укр. дипломатичні печатки, 8 книг, 22 ч. різних газет і журналів, 60 світлин, малюнків і портретів, уніформу та кілька пакетів з листуванням з часу перебування на посаді Наказного Отамана й діяльності його, як війсь-

кового аташе в Бельгії та Італії. 2) п. Юр. Яковлева з Бельгії — 1 кн., 3) Укр. Науков. Інституту у Варшаві — 5 кн. своїх видань, 4) п. В. Лазаркевича (Париж) — 3 чч. журналів та зшиток витинок з газет, 5) І. Хмелюка — 1 кн., 2 ч. журналів, 6) І. Рудичева — альбом малюнків укр. уніформ (проекти Полтавця-Остряниці) та 1 карикатуру на Наполеона III, де його представлено в виді Мазепи по відомій картині Верне, 1 кн., 7) Б. Лазаревського — пакет з листуванням, 1 англійська газета, 8) В-ва «Українська Бібліотека» — 1 кн. 9) Італійського Інтеруніверситетарного Інституту в Римі — 17 кн., переважно по історії й ідеології фашизму, 10) п. Куниця з Польщі — 2 світлина, 11) п. Кузя з Омекуру — 1 світлина, 12) Є. Онацького — 1 ч. журналу, 13) п. Шмалія — 5 світлин, 14) В-ва «Світ Дитини» — 2 кн., 15) В. Філоновича — 1 манускрипт, 16) проф. А. Яковлева з Праги — 1 кн., 17) пані Є. Прокоповичевої — писанка, 18) Л. Биківського — 1 альбом, 19) інж. Є. П. — 2 книги, 20) Редакції «Тризуба» — 1 кн., 21) І. Липовецького — 1 рушник і 1 кн. 22) В. Прокоповича — 7 кн. і 4 чч. журнал. 23) проф. О. Шульгина — 2 карикатури, 24) од невідомого — 1 світлина та фотогр. документу.

Всім особам та установам, що виявили свою прихильність, Бібліотека складає свою глибоку подяку.

Грошеві пожертви надійшли від: 1) Т-ва вояків армії УНР в Каліші — 83.75 фр., збірки на підписні листи, 2) С. Мусієнка — 10 фр., 3) А. Зубенка з Праги — 10 фр., 4) Укр. Громади в Шалеті — 25 фр., 5) Філії Т-ва Вояків в Шалеті — 10 фр., 6) полк. Татарулі,

полк. Вержбицького та п. І. Шаповала з Шалету — по 10 фр., 9) Союзу Укр. Організації в Болгарії — 160.25 фр., збірка на підписи, 10) проф. О. Шульгина — 20 фр., 11) кн. Яна Токаржевського - Карашевича — 20 фр., 12) Укр. Громади в Оден-ле-Тіші — 10 фр., 13) Мик. Кузя — 5 фр., 14) п. Говінського з Варшави — 20 фр., 15) Верещького — 10 фр., 16) від відвідувачів в читальні — 13.45, 17) від Укр. Громади в Шато-де-ля-Форе — 30 фр., 18) від братів Я. і В. Черкирдових з ЧСР — 31.05 фр.

Від представника Бібліотеки у Варшаві одержано пожертви від таких осіб: родина Липовецьких — 8.55 фр., ген. В. Куца — 14.25, М. Смовського — 2.85, інж. Ю. Мельника — 14.25, А. і М. Палієнків — 8.45, інж. Є. П. — 14.25, П. Самутіна — 2.85, Т. Синельника — 2.85, Відділу УЦК в Білостоці — 34.25, Відділу УЦК в Лодзі — 37.05, О. Квітки — 8.55, В. Татарського — 5.70, ген. В. Сальського — 14.25, ген. Шандрука — 14.25, Є. Чепурного — 2.85, О. і М. Рибачуків — 14.25, П. Денисенка — 2.85, М. Тименка — 2.85 та А. Л. — 14.25.

Всіх пожертв за місяць квітень надійшло 698 фр., а від початку року всього фр. 1808.40

Всім жертводавцям та прихильникам Рада Бібліотеки складає свою щирю подяку.

В Польщі

— З життя Українського Наукового Інституту у Варшаві. 9 квітня с. р. відбулися під головуванням професора І. Шовгенова чергові збори Економічного Семінару. Збори ці присвячено було огляду новішої польської літератури про сучасне економічне й політичне життя СССР. Зачитано було рецензії на книжки: Otmara-Bergsona, Minus Moskwa (Г. Лазаревський), H. Len-czewskiej-Bormanowej, ZSSR w oczach kobiety (інж. Г. Марченкова), J. Miedzińskiej, Sowietkie państwo prasy (інж. Д. Клецький), W. Spasowskiego, ZSSR

— Rozbudowa nowego ustroju (Г. Лазаревський), Rosja Sowiecka, Biuletyn informacyjny (Є. Гловінський).

Minus Moskwa — це репортаж бувшого кореспондента «Gazety Polskiej» у Москві, з його подорожі по Волзі і Кавказу, написаний ще в ті часи, коли Отмар, широчин чи не широчин, підлегував своїм тодішнім господарям. По видаленні його з СССР, тон його статей, які він пише в тій же «Gazecie Polskiej», значно змінився. Ленчевська-Борманова написала свої враження з дуже короткого побуту в СССР в р. 1934. Враження ці позбавлені критичного відношення і поверхові, однак авторка і на підставі свого кількитижневого побуту намагається зробити ширші висновки, які жадної критики не витримують. Цікаві в цій книжці лише спостереження (з вікна вагону) спустошених українських сел і голодних селян на залізничних двірцях. Однак авторка з цих своїх спостережень не хоче робити висновків, які б протирічили її загальному захопленню.

Книжка Медзинської, інспектора праці в Польщі, присвячена виключно становищу робітництва в СССР. Написана фахово, хоч і не без певної тенденції бачити все в ліпшому світлі в совітах, які здійснюють ідеал соціалізму (авторка — бивша марксистка).

Спасовський (очевидно, псевдоним) у своїй книжці намагається дати аналогію совітського устрою. Це повний суперлятивів ріжних похвал без жадного угрунтовання твір пропагандового характеру (уряд польський його сконфіскував).

Нарешті бюлетені «Rosja Sowiecka», що видає, редагує і заповнює своїми статтями Ст. Гляс, польський економіст, являють дуже цікаве й сдине в своїм роді видання, де систематично, крок за кроком (вийшло вже більше 80 чисел щомісячника) відмічаються всі факти економічного й політичного життя в СССР, піддані суворій аналізі, які відкривають незавидну картину совітської дійсності.

В дискусіях брали участь: П. Денисенко, ген. В. Змієнко, інж. Л. Панащенко, інж. В. Соколовський і проф. І. Шовгенів.

— До панахиди по бл. пам. проф. В. Біднову. Панахиду по проф. В. Біднову, що відбулася 1 травня с. р. на православному кладовищі на Волі у Варшаві, правили, крім двох архимандритів, як то подавалося в минулому числі «Тризуба», ще п'ять священників і два дякони. Співав хор студентів богословського відділу університету Ю. Підсудського.

Панахиду відправлено українською мовою, а окремі возгласи віддавано, крім української, мовами грецькою, грузинською і слов'янською.

— З життя корпорації «Запорожжа». 26 квітня с. р. відбулася доповідь члена Старої Хати корпорації д-ра Володимира Івановича на тему «Героїзм в теорії і практиці». Після доповіді відбулася дискусія.

2 травня зібралась Виборча Козацька Рада корпорації, що під гучні оплески обрала на кошового Петра Холодного, який іменував Управу в такому складі: Роман Скочдополь, Василь Зеленко, Модест Куницький, Борис Горасвський; Дмитро Дунаєвський, Володимир Кузьменко.

9 травня проф. Роман Смаль-Стоцький, протектор корпорації, поділився на сходах думками на тему «Сучасне міжнародне становище».

— Загальні збори Товариства Допомоги Українським Студентам м. Варшави відбулися 7 квітня с. р. Головував на зборах інж. Є. Гловінський, секретарював — п. І. Липовецький. Вичерпуюче справоздання з діяльності Товариства за минулий рік зложив довголітній голова Управи проф. д-р Р. Смаль-Стоцький. Протокол Ревізійної Комісії зачитав ген. В. Змієнко.

Збори одногослосно затвердили справоздання з діяльності Управи Товариства, уділили їй абсолютній та внесли пояку за

працю для українського студентства.

До нової Управи Товариства обрано: проф. Р. Смаль-Стоцького, проф. М. Кордубу, д-ра Л. Чикаленка, інж. Я. Танцюру, інж. Д. Клекоцького, інж. В. Шевченка та інж. Д. Скодополя. На запасових членів обрано пп. І. Липовецького та М. Мироновича.

До Ревізійної Комісії обрано: інж. Є. Гловінського, ген. В. Змієнко, д-ра Мироновичеву. На запасового члена обрано п. С. Івановича.

Діяльність Товариства допомоги нашим студентам заслуговує на те, щоб на де-яких її моментах зупинитися докладніше. В минулому операційному році оборот Т-ва проти року перед тим збільшився на 2000 зол., і касовий звіт Т-ва за минулий рік замкнено сумою 11.370,48 зол.

Головним джерелом прибутків Т-ва і в минулому році були допомоги і пожертви від різних осіб та організацій, які разом склали 9.410 зол. Головними позиціями у видатках Т-ва були: допомоги студентам — 3727 зол., довготермінові позички — 1515 зол. (головно на шкільні poplatки), стипендії — 731 зол., видатки, зв'язані з інтернатом Т-ва — 4475 зол.

Згадати належить тако-ж про численні інтервенції членів Управи Т-ва перед шкільними владами у справі полегшень для українських студентів (стипендії, шкільні poplatки).

В плані діяльності Товариства на майбутнє обговорювалося низку питань, які можна звести до одного спільного знаменника: затримати дотеперішній стан посідання. Товариство проєктуює тако-ж заснувати фонд на придбання власного дому для інтернату.

В Румунії

— Шевченківське свято в Журжі відбулося в неділю, 8 березня с. р. Почалося свято промовою голови Громади в Журжі п. О. Коряко, який з'ясував, чому саме українці завжди

святкують роковини Тараса Шевченка, а тако-ж згадав про важливіші моменти з життя безсмертного пророка України.

Потім було відправлено службу Божу.

Після служби Божої п.-о. Стефан Бурілеску виголосив чулу й дуже змістовну промову, в якій, між иншим, нагадав присутнім про їхній обов'язок перед Тарасом Шевченком, що полягає в такій-же любові до своєї батьківщини-України, якою горів великий Шевченко.

З самого початку існування української групи в Журжі п.-от. Стефан відправляє всі релігійні треби для українців-емігрантів.

П.-о. Стефан добре знає українську проблему і є великим прихильником українського народу, за що користується загальними симпатіями нашої еміграції в Журжі.

Розпорядчик свята п. Ратушенко чудово удекорував салон українськими та румунськими прапорами та паперовими різнокольоровими ланцюжками і вишиваними рушниками. Дружина п. Ратушенка (румунка) зробила дуже смашне коливо, яким після парастасу обділила всіх присутніх: нею-ж було зроблено українські національні стрічки, які приколювалися кожному при вступі до салону, де відбувалося свято. Голова групи п. О. Коряко, після закінчення свята, на бажання присутніх, висловив панству Ратушенкам щиру подяку.

Прибуток в розмірі 300 леїв Журжівська Громада переслала до розпорядимости Міжорганізаційного Комітету Української Еміграції в Румунії.

Працюючи окремо в різних кінцях міста Журжі, а то й далеко по-за ним, емігранти-українці порівнюючи рідко мають нагоду зійтися всі разом. З радістю провели вони кілька годин в розмовах та спогадах, а головне з пієтетом віддали спільну пошану найбільшому українцеві.

Дмитро Геродот.

В Німеччині

— В Українському Науковому Інституті у Берліні 15 травня с. р. відбулася доповідь українською мовою доц. інж. Р. Димінського на тему «Італія й Україна у взаємних стосунках».

Грошевий звіт Української Дитячої Школи в Парижі.

(Грудень-Лютий включно).

П о с т у п и л о :

Г р у д е н ь : пп. Гентюк франків: — 20, Шмалій — 20, Недайкаша В. — 20, Косенко — 10, Бордюгівський — 5, Лотоцький — 5, З ялинки (буфет, програми і т. ин.) — 325,40. Разом франків: 405,40.

С і ч е н ь : поверн. податок франків — 20, пп. Плевако — 20, Косенко — 10, Вієра — 5, Удовиченко — 10, Недайкаша П. — 10, Лотоцький — 5, Стасів — 5. Разом франків: 85.

Л ю т и й : сінема — франків 75, пп. Шульгин — 20, Удовиченко — 10, Недайкаша П. — 10, Косенко — 10, Лотоцький — 5. Разом франків: 130.

Залишалося в касі на 1 грудня 1935 р. — франків: 270,75, за грудень — 405,40, 1936 рік: січень — 85, лютий — 130. Разом поступило франків: 891,15.

В и д а т к и :

Подорож дітей — франків: 262, 70, листування — 15,50, підручники та зшитки — 149,30, помешкання — 60, різні (декорація на ялинку, зірки, сая для репетицій і т. ин.) — 278,30. Разом — франків: 765,80.

Прибутки — фр. 891,15

Видатки — фр. 765,80

На 1 березня 1936 року залишається — франків: 125,30.

Українська Дитяча Школа в Парижі приносить глибоку подяку: пані Шульгинової за медичну допомогу, паніям Мазе, Певзнер та п. Чорному за одяг для дітей, пані Багринівській за підручники, пані Єремівській за зшитки, п. Савицькому за книжки («Дзвіночок»).

Заклик до бувших українських емігрантів у Бельгії !

Товариство «Українська Громада» в Брюсселі, у Бельгії, приготує на місяць жовтень с. р. 10-літній ювілей свого існування. З нагоди цього ювілею Т-во робить заходи видати книжку-брошуру українською, можливо й французькою мовами, про українську еміграцію в Бельгії взагалі.

Тому що українська еміграція була тут вже довго перед війною, та під час війни, звертаємось цею дорогою до Шановного Громадянства подати нам матеріали, спомини і т. п., що торкаються української еміграції та її діяльності в Бельгії, або подати адресу тих українців, які тут коли-небудь жили або перебували.

Листи просимо ласкаво надсилати на адресу : Union des Ukrainiens à Bruxelles, 32, rue de Louvain, B r u x e l l e s , Belgique.

Відозва

Всіх друзів і товаришів по службі підполковника Леонида Олійникова, що помер 19 квітня с. р. в Ліоні, проситься скласти посильну пожертву на впорядкування його могили. Потрібно 200 франків.

Пожертви проситься надсилати до Редакції журналу «Тризуб» або до Редакції газети «Вояк», які перешлють по приналежності.

Ліон, 27. IV. 1936.

Підполк. С. Т а р а н .

Українці ! Вояки Армії УНР !

Хто мені позичить на добрих і догідних умовах 300 золотих на 1-2 роки на купівлю рогатої худоби, дам тому вільне утримання. Живу в лісі, маю посаду «гайового». Із зголошеннями та по інформації прошу звертатися до 1 червня с. р. на мою адресу: Wasyl O s t a p c z u k . Leśniczówka Orzeszkowo, poczta Dominowo, pow. Środa. P o l o g n e .

3-го кінного полку Окремої кінної дивізії
О с т а п ч у к Василь.

Grand Bal Ukrainien de bienfaisance

aura lieu le Samedi 13 Juin 1936 à 21 heures précises

dans la salle HOCHÉ, 15, Avenue Hoche, Paris 17.

(métro: Etoile — Ternes).

Nombreuses attraction. Orchestre des mandolinistes.

Buffet franco-ukrainien.

Entrée : 5 francs.

Редакція і адміністрація: 42, rue Denfert-Rochereau, Paris-V
Tél. Danton 80-83.

Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.
Редагує — Комітет.

Адміністратор : Іл. Косенко
Le Gérant : M-me Perdrizet.
